

Тыва автономнуг областың ажылчы чоннар депутаттарының область Советинге соңгулдарның талазы-биле соңгулда округтарын тургузар дугайында ОБЛКУУСКОМНУҢ ШИИТПИРИ

РСФСР-ның Конституциясының 145-чү түзүлгө болгаш «РСФСР-ның ажылчы чоннар депутаттарының крайлар, област, округтар, районнар, хоорайлар, калалар болгаш суурлар Советтеринге соңгулдарның дугайында Аргумент» 25-чү түзүлгө үлдешпеш, ажылчы чоннар депутаттарының область Советиниң күсөөчү комитетиниң шийитпирээни болза:

Тыва автономнуг областың ажылчы чоннар депутаттарының область Советинге соңгулдарның талазы-биле дараазында соңгулда округтарын тургузар:

КЫЗЫЛ ХООРАЙ

Маа-Хемнин № 1 соңгулда округу (төп чери — «Восток» кинотеатр). Оң составына кирерлер: Улуг-Хемден хоорайның чон талазына чедир бүгү-ле кудумчулар-биле болгаш доора кудумчулар-биле кады Степная кудумчузунун саарык санныг талазы; колхоз дарааларын белеткээр талазы-биле калал ажил-агый школаны турган девискээрин, инкубатор станцияларын, чайлагын, пионер лагерин, Каз-Хем суурнуң районунда турар чуртталга бажынары.

Суворовтун № 2 соңгулда округу (төп чери — № 9 школа). Оң составына кирерлер: Улуг-Хемден Заосерная кудумчузун чедир Степная кудумчузунун дең санныг талазы; Дружба кудумчузунан Заосерная кудумчузун чедир Пушкин кудумчузунун саарык санныг талазы.

Транспорттун № 3 соңгулда округу (төп чери — АТБ-ның клубу). Оң составына кирерлер: тем адырында Енисейская кудумчузун дең санныг талазына чедир, Пушкин кудумчузунун дең санныг талазы; Каз-Хем кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Енисейская кудумчузунун дең санныг талазы; Каз-Хем кудумчузунун тем адырында чедир саарык санныг талазы.

Транспорттун мурнуу таламы № 4 соңгулда округу (төп чери — АТБ-ның клубу). Оң составына кирерлер: Енисейская кудумчузунун саарык санныг талазына болгаш Заосерная кудумчузун чедир Пушкин кудумчузунун дең санныг талазы; Пушкин кудумчузунун дең санныг талазына Каз-Хем кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Енисейская кудумчузунун саарык санныг талазы; Енисейская кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Заосерная кудумчузунун саарык санныг талазы.

Типографияның № 5 соңгулда округу (төп чери — типографияның клубу). Оң составына кирерлер: тем адырында Рабочая кудумчузунун дең санныг талазына чедир Каз-Хем кудумчузунун дең санныг талазы; Интернациональная кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Рабочая кудумчузунун дең санныг талазы; Улуг-Хемге чедир Интернациональная кудумчузунун саарык санныг талазы.

Октябрьның чон таламы № 6 соңгулда округу (төп чери — типографияның клубу). Оң составына кирерлер: Улуг-Хемден Красноармейская кудумчузунун дең санныг талазына чедир Интернациональная кудумчузунун дең санныг талазы; Комсомольская кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Красноармейская кудумчузунун дең санныг талазы; Улуг-Хемге чедир Комсомольская кудумчузунун саарык санныг талазы.

Пролетарийның № 7 соңгулда округу (төп чери — совхозтун автобазының кызыл булуңу). Оң составына кирерлер: Рабочая кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Заосерная кудумчузунун дең санныг талазы; Заосерная кудумчузунун дең санныг талазы; Интернациональная кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Рабочая кудумчузунун саарык санныг талазы; Заосерная кудумчузунун дең санныг талазына чедир Интернациональная кудумчузунун саарык санныг талазы.

Октябрьскийның барыын таламы № 8 соңгулда округу (төп чери — обшотер-скитун клубу). Оң составына кирерлер: Улуг-Хемден Красноармейская кудумчузунун дең санныг талазына чедир Комсомольская кудумчузунун дең санныг талазы; Октябрьская кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Красноармейская кудумчузунун саарык санныг талазы; Заосерная кудумчузунун дең санныг талазына чедир Интернациональная кудумчузунун саарык санныг талазы.

Исеперативнүн № 9 соңгулда округу (төп чери — горнонун клубу). Оң составына кирерлер: Красноармейская кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Степная кудумчузунун дең санныг талазы; Октябрьская кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Красноармейская кудумчузунун саарык санныг талазы; Заосерная кудумчузунун дең санныг талазына чедир Интернациональная кудумчузунун саарык санныг талазы.

Сельскийның № 10 соңгулда округу (төп чери — горнонун клубу). Оң составына кирерлер: Сельская кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Заосерная кудумчузунун саарык санныг талазы; Заосерная кудумчузунун дең санныг талазына чедир Интернациональная кудумчузунун саарык санныг талазы; Сельская кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Заосерная кудумчузунун саарык санныг талазы.

сая кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Октябрьская кудумчузунун саарык санныг талазы; Октябрьская кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Интернациональная кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Сельская кудумчузунун саарык санныг талазы.

Соңгу таламы № 11 соңгулда округу (төп чери — Культура бажыны). Оң составына кирерлер: Улуг-Хемден Бочетов кудумчузунун дең санныг талазына чедир Октябрьская кудумчузунун дең санныг талазы; Песочная кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Бочетов кудумчузунун дең санныг талазы; Улуг-Хемге чедир Песочная кудумчузунун саарык санныг талазы.

Песочнаяның № 12 соңгулда округу (төп чери — Культура бажыны). Оң составына кирерлер: Улуг-Хемден Бочетов кудумчузунун дең санныг талазына чедир Песочная кудумчузунун дең санныг талазы; Чехов кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Бочетов кудумчузунун дең санныг талазы; Улуг-Хемге чедир Чехов кудумчузунун саарык санныг талазы.

Мурнуу таламы № 13 соңгулда округу (төп чери — «ВЛКСМ 30 чымы» кинотеатр). Оң составына кирерлер: Бочетов кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Заосерная кудумчузунун дең санныг талазы; Октябрьская кудумчузунун дең санныг талазына чедир Бочетов кудумчузунун саарык санныг талазы.

Чеховтун № 14 соңгулда округу (төп чери — № 5 школа). Оң составына кирерлер: Бочетов кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Заосерная кудумчузунун дең санныг талазы; Песочная кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Бочетов кудумчузунун дең санныг талазы; Улуг-Хемге чедир Чехов кудумчузунун саарык санныг талазы.

Чер тургузуунун № 15 соңгулда округу (төп чери — чер тургузуунун конторазы). Оң составына кирерлер: Улуг-Хемден Дружба кудумчузунун дең санныг талазына чедир Песочная кудумчузунун дең санныг талазы; Песочная кудумчузунун дең санныг талазына чедир Дружба кудумчузунун дең санныг талазы; Улуг-Хемге чедир Дружба кудумчузунун саарык санныг талазы.

Чер тургузуунун мурнуу таламы № 16 соңгулда округу (төп чери — чер тургузуунун конторазы). Оң составына кирерлер: Дружба кудумчузунун саарык санныг талазына чедир Песочная кудумчузунун дең санныг талазы; Песочная кудумчузунун дең санныг талазына чедир Дружба кудумчузунун дең санныг талазы; Улуг-Хемге чедир Дружба кудумчузунун саарык санныг талазы.

Заосернаяның № 17 соңгулда округу (төп чери — № 1 АТБ-ның клубу). Оң составына кирерлер: Чевежен ийал чон талазына чедир Заосерная кудумчузунун дең санныг талазы; Заосерная кудумчузунун дең санныг талазына чедир Заосерная кудумчузунун дең санныг талазы; Улуг-Хемге чедир Заосерная кудумчузунун саарык санныг талазы.

Улетпурнун № 18 соңгулда округу (төп чери — Каз экспедицияның автобазының кызыл булуңу). Оң составына кирерлер: Чевежен ийал барыын талазына чедир Заосерная кудумчузунун дең санныг талазы; Заосерная кудумчузунун дең санныг талазына чедир Заосерная кудумчузунун дең санныг талазы; Улуг-Хемге чедир Заосерная кудумчузунун саарык санныг талазы.

Заводтун № 19 соңгулда округу (төп чери — алгы заводунун клубу). Оң составына кирерлер: алгы заводунун, нефте-базының, обшотерскитун транспорт конторазының, алгы базаның болгаш мал согар черниң суурлары.

Оң таламы эрик кырының № 20 соңгулда округу (төп чери — Кызыл районунун Культура бажыны). Оң составына кирерлер: Улуг-Хемдин оң таламы эринде турар чуртталга бажынары.

БАРЫЫН-ХЕМЧИК РАЙОН

Кызыл-Мажалыктын № 21 соңгулда округу (төп чери — Культура бажыны). Оң составына Кызыл-Мажалык суур кирер.

Ак-Довурактын № 22 соңгулда округу (төп чери — АТБ клубу). Оң составына Ак-Довурак суур кирер.

«Барыын» совхозтун № 23 соңгулда округу (төп чери — совхозтун клубу). Оң составына Барыын суур кирер.

Сарыг-Булуңун № 24 соңгулда округу (төп чери — «ВЛКСМ 30 чымы» колхозтун клубу). Оң составына Аялгаты калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Зрги-Барыктын № 25 соңгулда округу (төп чери — «Большевик» колхозтун клубу). Оң составына Ийгылак суурнуң чурттаакчылыг черлери кирер.

Час-Адырның № 26 соңгулда округу (төп чери — № 76 партияның кызыл булуңу). Оң составына Час-Адыр суур кирер.

Аксы-Барыктын № 27 соңгулда округу (төп чери — «Ленин орду» колхозтун конторазы). Оң составына Аксы-Барык калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Хондөлөннүн № 28 соңгулда округу (төп чери — Оруктун-Сайы-Аксы суу-

нун школасы). Оң составына Хондөлөн калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Биче-Тейин № 29 соңгулда округу (төп чери — «Кызыл тараачын» колхозтун клубу). Оң составына Биче-Тей суурнуң чурттаакчылыг черлери кирер.

Дон-Терезинин № 30 соңгулда округу (төп чери — «Совет тынаның 5 чымы» колхозтун клубу). Оң составына Дон-Терезин суурнуң чурттаакчылыг черлери кирер.

Бай-Тайга район

Монгун-Тайганың № 31 соңгулда округу (төп чери — Мугур-Аксы суурнуң школасы). Оң составына Каргы калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Шуйнун № 32 соңгулда округу (төп чери — «Мурнакчы» колхозтун клубу). Оң составына Шуй калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Бай-Талаң № 33 соңгулда округу (төп чери — Чон-Терек суурнуң школасы). Оң составына Бай-Тал калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Кызыл-Догның № 34 соңгулда округу (төп чери — Кызыл-Дог суурнуң школасы). Оң составына Каз-Сөөк калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Кара-Хелдун № 35 соңгулда округу (төп чери — Тасын-Аксы суурнуң конторазы бажыны). Оң составына Кара-Хел калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Толонин № 36 соңгулда округу (төп чери — Культура бажыны). Оң составына Толон калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Чевен-Хемчин район

Чадаана хоорайның барыын таламы № 37 соңгулда округу (төп чери — Культура бажыны). Оң составына: Набережная, Сталин, Молодов, Киров, Тайбын болгаш Пушкин кудумчулары кирер.

Чадаана хоорайның чон таламы № 38 соңгулда округу (төп чери — заготеро-нун конторазы). Оң составына: Крестьянская, Комсомольская, Новая, Тиндиге, Дружба, Интернациональная, Сельская, Совет тынаның 10 чымы кудумчулар кирер.

Чадаананың калалык № 39 соңгулда округу (төп чери — Бажын-Алаа суурнуң клубу). Оң составына Чадаана калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Даштын-Нужунун № 40 соңгулда округу (төп чери — «Кызыл тараачын» колхозтун конторазы). Оң составына Хондөлөн калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Шеминин № 41 соңгулда округу (төп чери — «Большевик» колхозтун конторазы). Оң составына Чыргак калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Чыргактын № 42 соңгулда округу (төп чери — калалык Совет конторазы). Оң составына Чыргак калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Хорун-Догның № 43 соңгулда округу (төп чери — Жданов атыг колхозтун конторазы). Оң составына Хорун-Дог калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Баян-Талаңын № 44 соңгулда округу (төп чери — «Октябрь 30 чымы» колхозтун конторазы). Оң составына Баян-Тала калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Кызыл-Чырааның № 45 соңгулда округу (төп чери — Ленин атыг колхозтун конторазы). Оң составына Ийме калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Тергуннун № 46 соңгулда округу (төп чери — Сталин атыг колхозтун конторазы). Оң составына Тергун калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

НАА-ХЕМ РАЙОН

Сарыг-Септин барыын таламы № 47 соңгулда округу (төп чери — МТС-тип конторазы). Оң составына: Кооператив доора кудумчулар барыын талазына чедир Сарыг-Сеп суур болгаш «Октябрь 14 чымы» колхозтун фермазы кирер.

Сарыг-Септин чон таламы № 48 соңгулда округу (төп чери — мый ажил-агый черинин конторазы). Оң составына: Кооператив доора кудумчулар чон талазына чедир Сарыг-Сеп, Даниловка суурлар болгаш Доржиг кирер.

Бүрен-Аксының № 49 соңгулда округу (төп чери — калалык Совет конторазы). Оң составына: Бүрен-Аксы, Биче Грознуха, Бельбей, Сизим, Эржей, Шуй суурлар болгаш «Кызыл туз» колхозтун фермазы кирер.

Ильинканың № 50 соңгулда округу (төп чери — калалык Совет конторазы). Оң составына Ильинка калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Тере-Хелдун № 51 соңгулда округу (төп чери — Кунгуртун суурнуң школасы). Оң составына Шынаа калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Медведовканың № 52 соңгулда округу (төп чери — Ворошилов атыг колхозтун конторазы). Оң составына: Медведовка, Бояровка суурлар болгаш Ворошилов атыг база «Ленин орду» колхозтарның фермазы кирер.

Федоровканың № 53 соңгулда округу (төп чери — калалык Совет конторазы). Оң составына: Федоровка, Бүрен-Хем суурлар, «Сталинчы орук», «Октябрь 30 чымы» колхозтарның фермазы болгаш Бай-Сөт суур Советиниң чурттаакчылыг черлери кирер.

Уметтин № 54 соңгулда округу (төп чери — Ужет суурнуң школасы). Оң составына: Ужет, Чыралык, Кара-Белдир, Когжерба, Ойна, Караал, Швей, Телмиз суурлар кирер.

Кызыл район

Көк-Тейин № 55 соңгулда округу (төп чери — Суг-Бажы суурнуң школасы). Оң составына Көк-Тей болгаш Чедер калалык Советтер суурлары кирер.

Кара-Хаантын № 56 соңгулда округу (төп чери — Кара-Хаа суурнуң школасы). Оң составына Кара-Хаа болгаш Сесерал калалык Советтериниң чурттаакчылыг черлери кирер.

Бай-Булуңун № 57 соңгулда округу (төп чери — Элегес-Аксы суурнуң школасы). Оң составына Эзербек калалык Советтин суурлары кирер.

Баян-Нолдун № 58 соңгулда округу (төп чери — Баян-Кол суурнуң школасы). Оң составына Баян-Кол калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Салгының № 59 соңгулда округу (төп чери — калалык Совет конторазы). Оң составына Салгы калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Дус-Догның № 60 соңгулда округу (төп чери — Торгалыг суурнуң школасы). Оң составына Дус-Дог калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Хандагайтын № 61 соңгулда округу (төп чери — районун Кызыл тараачын бажыны). Оң составына Хандагайты болгаш Солчур калалык Советтериниң чурттаакчылыг черлери кирер.

Бий-Хем район

Туранның чон таламы № 62 соңгулда округу (төп чери — районун конторазы). Оң составына: Ленин, Салова, Майская, Шоссейная кудумчулар, Загорный доора кудумчу, Антол, Тора-Аскыр, Еркин, Ключ, Белегит, Кунгур, Ож, Хут, Хон, Булуз деп чурттаакчылыг черлер, рай-улетпур комбинатының мый цехи, «Кызыл тараачын» колхозтун фермазы кирер.

Туранның барыын таламы № 63 соңгулда округу (төп чери — районун Культура бажыны). Оң составына: Дружба, Комсомольская, Шетинкин, Октябрьская, Советская, Рабочая, Кызыл партизан, Пролетарская кудумчулар, Шивалыгын мал базасы, куш фермазы, дилги фермазы, хову бригаданың турлагалары кирер.

Воктун № 64 соңгулда округу (төп чери — калалык Совет конторазы). Оң составына Адым-Өк калалык Советтин суурлары кирер.

Тарлагын № 65 соңгулда округу (төп чери — калалык Совет конторазы). Оң составына Тарлаг калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Халынның № 66 соңгулда округу (төп чери — калалык Совет конторазы). Оң составына Устүү-Өк калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Суг-Хелдун № 68 соңгулда округу (төп чери — калалык Совет конторазы). Оң составына Суг-Хел калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Еора-Тайганың № 69 соңгулда округу (төп чери — «Сталинчы орук» колхозтун конторазы). Оң составына Бора-Тайга калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Суг-Аксының № 70 соңгулда округу (төп чери — Культура бажыны). Оң составына Суг-Аксы калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Алдан-Мадырын № 71 соңгулда округу (төп чери — Калинин атыг колхозтун конторазы). Оң составына Алдан-Мадыр калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Ждановтун № 72 соңгулда округу (төп чери — Жданов атыг колхозтун конторазы). Оң составына: Владимирова, Кызыл-Арыг, Тубсанаторий суурлар кирер.

Балгазының № 73 соңгулда округу (төп чери — Культура бажыны). Оң составына: Балгазы, Марачевка суурлар, нефтебаза болгаш МТС кирер.

Дургеннун № 74 соңгулда округу (төп чери — «Кызыл партизан» колхозтун конторазы). Оң составына МТС, Дурген, Кара-Чыраа, Халын, Кара-Суг, Чагытай, Хоры суурлар кирер.

Топ № 75 соңгулда округу (төп чери — Культура бажыны). Оң составына Бай-Хаа суур кирер.

Межегейин № 76 соңгулда округу (төп чери — калалык Совет конторазы). Оң составына Межегей калалык Советтин чурттаакчылыг черлери кирер.

Облкуускомнун даргазы А. ЧИМБА.

Облкуускомнун секретари Г. ИВАНОВ.

Кызыл хоорай, 1957 чылдын январь 3-те.

Пропагандистер семинары

СУТ-АКСЫ. (Телефон-биле). СЭБП-ның Суг-Хал райкомунуң чонга чаз пропагандистерниң үш конуш семинарын органи-застаан. Аңаа суурда болгаш колхозта-ла партия чырыдышкынарының про-пагандистеринден 23 киж ийериниң эр-кен.

«Делегей байдалы», «Коммунист» м-ралы», «Амгы үеде эртем атеисттик про-паганданың орулгалы» болгаш өскө-дээ маларга болгаш лекциялар семинарын дынаачыларның кичиргетин ха-туккан. Мал болгаш чер ажилын-ылганга артык бүүдүргөсүн хөгжү-дүн талазы-биле практиктиг ажил-халбаштыр номчутуңган лекциялар пагандистерниң дуржулгалыг у-мтаан.

Эмчи

Оян Сидневич. Оян Сидневич 1939 чылдан Бүр районда «Бор» колхозтун мал эмчиси турар. Малга азыр-аа эмчелерин баш ий-ткан, эш Лаа-Хөө мал-ы-биле тайылбырларын тургузчу организастап кел-ет.

Бора-Шайның Арыг-Бажы. Хонун мал эмчининиң талазы-рылган турары суг-бараан ф-вудесинин болгаш мал ажи-дустуларын бүүдүрериниң 19-планннг онзадаларын азыр-Эрткен калалык ажил-агый чыл-маның ажилдакчылары колхоз-бригадаларында эне-эне-эне-лашканы-биле 5 чуртталга-дын, 100 инектин чаз калалы-дооскан.

Оян Сидневич Лаа-Хөө чүг-харылан турары мал эмч-ажылында ак-сеткидин ийер-рар өскө, он-биле кады хей-м-ланганга партия аге организ-база ийерилгит агитатору бол-у.

Колхозта дилги

Бүр районун «Торгалыг» чонга чаз 18 санныг кара д-саат алган. Колхозта дилги-эки сайырларга, колхозтун чы-гы орулгалында база бир үндө-м. Иччалы-даа баштаар чер сай-дылариниң эки чегерилгенин-гаш ажаалдамын көнүгү кичи-байн турар. Чаз экелгенге-колхоз сууртун хааржатары-б-онган. Оң оларын ажаалдыр-б-көчү Бугагайга чедир берген. За-даа дилгилерин амыралы-сууртун кудумчузунга турганын-верилбеш.

Бугагай дилгилерин демги-ле-өрөөлчигештиг хааржатарында-лаштын хар кырында тургузун-Ажаалдамын багайында, соот-сава чок турганында дилгилерин-дымы чеден үнүп, баксырап э-Колхоз баштаар чери-даа, ко-зоотекниги-даа дилгилерин калчаар-ын өөренип албанын чедес. Бей-лаарда-да дилгилерин канчаар а-м-бижип турар солуннарын, журна-чагып албаш.

Дилгилерин канчаар чегерерин-ын кануит температуралыг, кандыг-суурга тургузарын билер болза э-д. СПИР

Демниг күш-ажы

Танды районда Сталин атыг-тун бүүдүргө планында бо ч

Фото С. Феонтистовуу

Совет уран-чугуу болгон совет литература Албаниянын Улуу Республикасында дегеренге-биле ажылатып турар. Хей-хей ажыгынар, албан-хазакчылар, студенттер орус дылды өөренип, орус классиктерин болгон амгы уенин совет чогаалчыларынын чогаалдарын орус дылга номчуп турарлар. Чурунта: Тиравада совет номнар сазында. Фото В. Шаровскийнин.

СЭТА-нын фототехникасы.

Алдарлыг түңнелдер

Эн чугула 26 хөвирлерчи бүдүрер талазы-биле КУР-нун үлөтпүрү 1957 чылдың панныг көргүзүлгөрүн чедип алган

ПЕКНИ. (СЭТА). КУР-нун күрүненин статистика өргөлдү 1956 чылда Кыдаттын үлөтпүрүнүн ажылынын сан медаларын декабрь 31-де чарлаан.

Синьхуа агенттигинин дыңнадым буугаар алырга, Кыдаттын үлөтпүрү өрткөн чылын 55800 миллион юань акшанын продукциясын берген, ол дөргө 1955 чылдыңга дөмдөргө, 11 миллиард юань хей болуп турар. Үлөтпүр бүдүргөзүнүн өзүлөсүн 1956 чылда 25 хуу болган, мынаарга бирги беш чыл планы үлөтпүр бүдүргөзүнүн өзүлөсүн чылда ортумаа-биле 14 хуу кылдыр көрүп турар болгай.

Үлөтпүр продукциянын эн чугула 20 хөвирлерин, оон иштинде канын, шойну, прокатты, генераторларын, бус болгон гидравлика турбиналарын, станоктарын, цементин, автомобиль покрываларын, сазынын, хөвөг-сазын аргыларын болгон пестерин бүдүрер талазы-биле 1957 чылдың план көргүзүлгөрүн

1956 чылдың төңүзүгө чедир чедип аалдыган.

Аар үлөтпүрү колданы хөтүлдеринин угланымшынынга дүштүр оон өзүлөсүн темпери үлөтпүрүнүн ишти хөтүлдеринин темпериинге бодаларга элөөн бедик болган.

1955 чылдыңга бодаларга, шой бүдүрер 1 миллион тонна амыг, аар — 1,5 миллион тонна, прокат — 1100 муң тонна, хөмүр даш — 11500 муң тонна, нефть — 210 муң тонна, электроэнергия — 3 миллиард киловатт-час, цемент — 1900 муң тонна хей болган.

1955 чылдыңга дендөргө чуртта хөвөг-сазын пестер бүдүрер 1130 миллион амыг метр, дүк пестер — 3300 муң метр, машина бүдүргөзүнүн сазыны — 140 муң тонна, чигир — 110 муң тонна, аш-чөм саржаа — 10 муң тонна, чага-тергелер — 200 муң кезек хей болган. Калбак хөргөлдүг өскө-даа бараанынын бүдүрер база дыка өскөн.

Чурттуң экономиктиг бергедээшкпнеринин дугайында француз парламаны бижип турары

ПАРИЖ. (СЭТА). Кол нургулайында-ла, Египетке уур агрессияга Франциянын кржижген-биле болгон Алжирге дайын-биле холбоштур чурттуң экономикказы улуг бергедээшкпнерде таваржып турарын дугайын хөргөлдөп турар материалдарын француз парламаны бижип турар. «Фран-тирер» солунга парлаан чүдө чурттуң сая-хө талазы-биле аар-берге байдалын кичөөгөйи угландырып турар. 1956 чылда Франциянын даштыкы салык баласазы улуг каража болгон деп ол солун айтыла. Франциянын каражасы Еврпанын төлөгө өвөлөдүн кешигүнери чурттар-биле садыглажышында-даа, доллар зоназында-даа бар болуп турар; сөөгү үдө каража 700 миллион доллар түңгө толаргайлыгын турар. Суз каналын блоктаанынын соонда ам АКШ-тан суук одаар

чүдүлү салып алырынын болгон оон орунга долларлар төлөөлөрүнүн өргөжөт чүдүлү-биле холбоштур ол каража чаа чылда дыка өскө деп ол чүдө чугулап турар.

Күрүнө бюджетинин күсөлдөдүн дугайында отчетту парламентке чугулаа-жып көр кылдыр француз чааа амдыга чедир кирбөөнүн ол солун демдөгөн. Чылдагааны чүд дөз Алжирге үр дайынын болгон Египетке интервенциянын уржуу-биле француз бюджеттин каражанын ам 1000 миллиард франк ашса чедип турары болур.

Яны-бүрү барааныра өрткөтөрүнүн бөдөнүнге хамаарыштыр чүдүлү авто-үрткөтөрүнүн өзүлөсүн бир эвс ону ара доктадып четикес болза Францияга айымдыг каражага чедире бээр» деп меделгез.

Японияда чаа чазак

Япониянын премьер-министри албан-дужаалдан Иширо Хатояманы чоотка чаа дүшкенин мурунда-ла дыңнаткан болгай. Оон муруну чарында, чагырыкчы либерал-демократтыг партиянын даргазы албан-дужаалында ол үнгөн. Кабинеттин чаа баштыкынын сонгулааларын эртиреринин мурунда парламенттин адык палатанын плснэриг хураынга Хатояма мында деп меделгез:

«Премьер-министр албан-дужаалга турган, хамактык мурунда Япониянын болгон Совет Эвилелинин аразында дипломаттыг харылааларын таарыштырып ораалдашкан мен. Шагдагы-ла ол күсөлдүн чоотка чаа боттандырып четикес мен». Японияны КНО-га хүдөп алган чоруктун аяаа улуг ужу-дузалыын Хатояма база айтырар.

Япон солундарын сөстөрүн буугаар алырга, Хатояма Совет Эвилели-биле таарымчалыг харылааларын каттап тургузар деп болууну кол хүдээлгенин күсөткен мен дөш албан-дужаалында үнгөн болуп турар. Оон аяаа Хатояманын ажылында үнөр деп шиптирине оон казынын байдалы дөгүм болгон деп айтып турар.

Декабрь 20-де япон парламент Япониянын премьер-министринге Хатояманы кабинетинде даштыкы салыг болгон үлөтпүр министр турган Тамдан Исибасин сонгаан. Декабрь 23-те Исибасин министрлерин чаа кабинетин тургускаа, мыда киргенер болза: Киси (даштыкы хөргөтөр министр, мурунда либерал-демократтыг партиянын чингине секретар турган), Накамура (юстиция министри), Икеда (сая министр), Мидзута (даштыкы салыг болгон үлөтпүр министр) болгон оон-даа өскө ажылдагылар.

Премьер-министр Исибасин парламта конференцияныга чүве чугулап турган, япон чазактын келир үдөгү политиказын кол чүдүлөрүн тайылырлаан. Даштыкы политика угланымшынынга хамаарыштыр оон меделгези болза, ам, Япониянын болгон СССР-ин аразында дипломаттыг харылааларын каттап тургускаанынын соонда чаа чазак «Совет Эвилели-биле тайбын керээзин чарар дугайында чугулажышынын үргүн-не эгелээр» ораалдарып алаар. Кыдат Улуу Республика-биле харылааларында Исибасин сөстөр-биле алырга, Япониянын чазак, «хамактык мурунда япон-кыдат экономиктиг харылааларын быжыглажышыне күженишкпнерин салыр» Исибасин ол хирезинде, чаа чазак туруп турар даштыкы политиктиг угланымшынын өскөтөс деп айткан. АКШ-биле харылааларын Япония быжыглап үргүчүзээр азырын ол меделгез.

Япониянын «Нихон кейдзай» солунунуң дыңнадым буугаар алырга, даштыкы хөргөтөр министр Киси парламта төдөөкчидери-биле беседаянда «чаа кабинеттин даштыкы политиказы бистин дипломаттыг харылааларын каттап тургускаанын Совет Эвилели-биле база Азиянын болгон Африканын чурттары-биле найыраалыг харылааларын бүтү талазыг быжыглажышыне угландан тайбын политика болур» дөргөн онзаан меделгез.

Японияда чаа чазактыг тургустунган япон парламаны болгон ралионун калбак тайылырлажышынын болгон. Чагырыкчы либерал-демократтыг партияда политиктиг бөлүгөжышкпнерин аразында туруп турар чөргөлдөргө калчаарга-даа Япониянын Совет Эви-

ЛАТИН АМЕРИКАНЫН ЧУРТТАРЫНДА

МОНТЕВИДЕО. (СЭТА). Латин Америкада 1956 чылда экономика болгон салхөө байдалы улам мыай чидигенген, өрткө-үне аартаан болгон амыл чоктамышынын өскөн дөргөн парламта дыңнагылары хөргөлдөп турар.

1956 чылда Чилинин экономиказы улуг бергелерге таваржып өрткөн. Алгы-кеш үлөтпүрүнө бүдүрүшкүн хөмчөзүн 40 хуу кылдырган. Пес-тавынын 136 бүдүргөлери негелдә чүдө 4 хуу ажылдап тургулаан. Элөөн хей фабрикалар хагандыгылаан. Чилинин металлургия, шил, хөмүр даш болгон үлөтпүрүн өскө-даа адырларында байдал шаг-ла ындыг.

Мексиканын даштыкы салымын талазынга байдал таарымча чок болган. «Семпре» журналы сан медалары буугаар алырга даштыкыже үндүрер бир-аарыга өрткөтөрүн куудалымшы болгон дашкаартан киирер барааныра өрткөтөрүн өзүлөсүн 1956 чылдың чүдө 8 айларынын дүргүзүндә бөз Мексика 219 миллион песо акшаны чидирине чедирген.

Мундөт Пресс агенттигинин корреспондентинин демдөгөдүн буугаар алырга, 1956 чылда уругвайлар «политика дугайын бодаларга, харын экономиканын дугайын» хей бөдөл турган. Ол чорук песо акшанын үе чоктамышыны-биле, экономиктиг ажыл-чоруданын элөөн хей адырларына кржижтиг болушкундарын өзүлөсүн-биле, боттут ажыл-төвөрүнүн кызырышыны-биле холбоадыг.

«Нью-Йорк таймс» солунунуң дыңнадым буугаар алырга, Колумбияга саяхө байдалы баксыраан, күрүнө өскө өскөн. «Чүдө Каттышкан Штатага бөз» Колумбия 300 миллион хире доллар өргөлдү. Бөрлөр өзүп үргүчүдөшсөөн деп ол солун демдөгөн.

1956 чылда Чилинин бюджет каржыдазы 20 миллиард песо акша кылдыр көвүдөөн. Доора үндүргүлөр 7 миллиард песо өскөн. Баш-ла айларынын дүргүзүндә чуртка сазын болгон ашма демдөктерин 30 миллиард амыг песо акша кылдыр үндүргөн.

Израиль эжелекчилер Египеттен үнөр ужурул

КАИР. (СЭТА). Болууну шериглерин египет дөвискерден үндүрерин израиль эрге-чагыргаларын саздаларын ораалжып турары араб чурттарын хей-иштинде киленин болдуруп турар. Египеттен бүгү-ле шүргүп кирген шериглерин үндүрер дугайында КНО-нун Кол Ассамблеянын резолюцияларын бүрүнү-биле күсөдирин араб улустар негеп турар. Араб чурттарын алызын чингине секретаринын дузалыкчы доктор Раф Бельманын «Аль-Маса» солунунуң корреспондентинге меделгези: «Кем-буруулуг израиль шериглерин Газа районунан үнүп чорурар арабтар негеп турар. Арабтар болууну дөвискеринин чайгыс базым-даа черин ышкынынга чөп-шөвөстөр».

Сауд Аравиянын Египетте элчин Ибрагим Аль-Фадлыг ол-ла солунунуң корреспондентинге чугулааны: «англи-француз шериглерин Порт-Саидтен үндүргөн араб улустарын тилдөгөзү болур. Ичылза-даа ол дөргө империализмге уур арабтарын демиселин чүдө баштайгы базым. Империалисттер

Эрткен чыл болза ажылчы массаларын байдалын баксырааткынын чылы болгон. «Воз операция» солунунуң дыңнадым-биле алырга, Бразилига чоктаараанын, ристин, ээтин, чигирин болгон өскө-даа прогустуларын өрткөтөр өскөн. Чилиге 9 айларынын дүргүзүндә амыдыралын өрткө-үнез 31 хуу угандан. «Гантанын экономиктиг байдалы дендир бергезон. Чон аажок улуг човула-хилинчекте таваржып турар» деп «Нью-Йорк таймс» солун бижзөн. «Гантата адалар барын талазы делегейге көрүп болу деп бүгү-ле чүдүлөдөн ажып турар» деп «Брисчен сайенс монитор» солун бижзөн. Гантата чонунуң кижжи бүрүгүнө онаажыр ортук орулга чылда 65 хире доллар болуп турар деп ол солун айткан.

Кубада улус массаларын ишти хоо-зурашыны-биле чөргөлдөп ажыл чоктамышынын өскөн. Чуртта ажыл чоктарын саны миллион кижжи четкен, толаргайларга Кубада ажыл кылып шыдаар үш кижинин бирөөн-ле ажыл чок. Чилиде ажыл чоктарын саны 160 муң кижжи болуп турар.

Латин Америка чурттарыннын ажылчы чондарыннын экономиктиг байдалы эки-жидер болгон өскө-даа негелдери хандырып берин дөш демисели эрткен 1956 чылда күштелген. Аргентинада, Чилиде, Бразилида болгон өскө-даа чурттарда ажыл соксакшынын шимчөөшкүн калбаа-биле негептер. Уругвайнын даштыкы хөргөтөр министри Альберт Абалак депутаттар палатасынга кылган меделгелин буугаар алырга, чангыс чүдө Монтевидеога бөз эрткен чылын профессорилеринин 292 уураанышкынын негелдери, оон иштинде үргүчүдөдү 41 ажыл соксакшынын, кыска үенин 180 ажыл соксакшынын болгон эп-сеткил каттыштырылганын 64 ажыл соксакшынын дайыраан.

1956 чылда Латин Американын чурттарынга байдал иштинде-биле мындыг болуп өрткөн.

тергидээшкпнерин чааарга төлөгөз-даа артып турда арабтар боттарынын холдарында бөө-чөпкөт салбастар».

Сириянын Египетке элчин Абдурахман Аль-Ам болза, империалисттер сүзгөн арабтарын куудалар сорулга-биле үлөгөзүп турарлар деп чугулаан. «Чангыс өчкө ораалжып турар болгон хостут база боттут амыдыралы чедип алырын ораалжып турар улустарын ара доктадып шыдаптар кандыг-даа күш чок» деп ол меделгез.

Иорданиянын Каирде элчин Фавзи Эль-муалги болза израиль шериглерин египет дөвискерден тайбынчылыга шүгүмунун артыкче чугаа чокка үндүрерин араб чурттарын улустары негеп турар деп чугулаан. Суз каналга-даа хамаарыштыр, Газа районунга-даа хамаарыштыр боттарынын агрессиязында агрессорлар кандыг-даа ажыкты ап болбас ужурул деп ол чугулаан.

Меменин Египетке төлөөкчизи Абу Тейб болууну эгелээр араб улустарын сырый каттыжарынча болгон чангыс өттиг демиселге кыйгырган.

Даштыкы парламанын медаларында алган көргө, чаа япон чазактыг тургустунган америк бөдүлөткө суралыг дүвөрүнүн хайныктырган. «Нью-Йорк таймс» солунунуң корреспондентин Трамбул болушкундарын амыг хөтүлгөзүлгө Япониянын делегей байдалында чаа үс-чаа кылдыр толаргайлап турар, чүд дөргө, Америк эжелек-биле Вашингтондан хамаарыштыг кылдыр тургустунган байдалан Токио чорту унөр алаар. Уол-стритте болгон АКШ-та чамдык банк ээлериин аразында «Исибасин япон-кыдат сандыглажышынын хөтүлгөзү» кезеде саналдан келген» дугайын дүвөрүнүн илгерилегинин турар деп Нью-Йорктан япон радио дамчылыгынын корпорациязы бодунуң эгелээрде дыңнаткан.

Япониянын хамаарышпас политиказында АКШ-та коргуп турар, Япониянын болгон кожа чурттарын аразында найыраалыг харылааларын быжыглаарында болгон хөтүлгөзүне шантажтаан иш ораалжып турар деп чүвени америк парламанын тайыдырлар көргүзүп турар. Ичылза-даа бо айтырыга япон улустун туружу чигинишкпнерин болдурбай турар: япон улус Совет Эвилели-биле, Кыдат-биле болгон өскө-даа чурттар-биле таарымчалыг, чазгай кожа-хөлөз харылааларын күзеп турар.

Амгы үдө Совет Эвилелинин болгон Япониянын аразында тургустунган таарымчалыг, дипломаттыг харылаалар бистин чурттарынын улустарыннын аразында найыраалыг болгон шычыны бүтү-режилгенин буугаа быжыгар болгон хөтүлгөзү дөргөн совет кижилер бүтү-режилгенин илгерилегип турар. Ол чорук япон болгон совет улустарын үдөсүн эрге-ажыктарында, ыраккы Чөн Чүкте тайбын болгон аймак чок чоруктуң эрге-ажыктарында тааржып турар.

«Правда» солундан.

ВЕНГРИЯДА АМЫДЫРАЛ ЧОГУМУЧУП ТУРАП

Венг улус контрреволюстү күштерин ажып тилдөөн, тургустуу тайбын күш-ажыкче шилчип турар. Чурунта: бөтүн Будапештинин кулмчуларында. Фото Цильсдорфту. (Центральбид агенттасы).

Совет ном чогаалдарын киирер эрге-чагырга хоругдаа

ТЕЛЬ-АВИВ. (СЭТА). Совет чечен чогаал, өрткө-техниктиг болгон үе-үдө үнөр ном чогаалдарын 1956—1957 чылдарда Израильче кииреринин чөпшөөрүн күш чок болдурарын дугайын совет ном чогаалдарын киир сөөртүп, салып негептерин өргөлдөп турар фирмада Израильдин сазыг болгон үлөтпүр министрствозу дыңнаткан дөргөн билине берген. Ол министрствонун төдөөкчиз, мындыг шиптирине чылдагаанынын дугайында кандыг-даа болдурган» болуп турар.

Израильдин чурттаа-де уур хөргөлдөп болгон чогаалдарын Израильче кырында хоругдарыннын раиль эрге-чагыргалары «Ал Гамиймар» солунунуң алырга, «израиль калбак бөлүктөрине уура болдурган» болуп турар.

АКШ-та шериг белеткели

ВАШИНГТОН. (СЭТА). «Вашингтон пост» таймс геральды солун армиянын Дагуэйд (Юта штатта) химиктиг корпусунун шендө өөргөлдө кылдыр черин 400 муң акр чедир алгылар деп турарын дугайын дыңнадып турар. Дагуэйде химиктиг чөпкөткү бүтү хөвирлеринин, база «биологтук чөпкөткү» шенделерин чорутуп турар деп ол дыңнадыг меделгез турар.

«Интерэйшнал Ньюс сервис» агенттигинин ол солунда чүдүн парлап үндүргөн корреспондентинин меделгези:

турары болза, АКШ-та «ол чөпкөткү» армияга ам турарын үлүг дөвискер хөргө болу бершак ол хире кылдыр биологтук сайырай берген».

Корреспондентинин немеп турга, ол черин алгылар дугайын черлери албан буунуң дыңнадырында ойталаан-даа бол, оон чизи «химия корпусу эг-не чөпкөткү хөтүлгөзү америк негеп турар» деп меделгез.

Францияда бензин бээринин нормазын база катар кызырганы

ПАРИЖ. (СЭТА). Автомашиналар эелеринге бензин бээринин нормазын чаа кызырар дугайында Францияда чарлаан. Машиналарын байдаларыга хамаарыштыр бензин бээринин нормазы 1957 чылдын январь 1-ден эгелээр айда 5—10 литр кылдыр өзөөдөр. Чазактың үндүргөн доктаалы буугаар

1957 чылдын январь 1-ден чурттаага бажынарын одаар суувар чүдөгө картонча системанын тазар. Республика чөвүлелинге статистика Лемарь меделгезинден асуук кылдыр чүдүлү хөргөлдөп чылдың декабрьда оранчок кылды

Франциянын чонунуң саны

ПАРИЖ. (СЭТА). Албан буунуң статистиктиг медаларында алырга, Франциянын чурттагыч чову амгы үдө 43.787 муң кижжи болуп санатылып турар, ол

болза 1956 чылдын январь 1-денында бодаларга 346 муң кижиге болуп турары ол.

Редатор Н. С. ШОЙГУ.

ТУБЕРКУЛЕЗТАН ААРЫГ КИЖИНИН ӨӨНУН ИШТ БОТТАРЫН КАНЧААР АП ЧОРУУРУЛ

Туберкулез палочкаларын үндүрүп турар туберкулезтан аарыг кижжи эгелээр болуун-даа болза, оварымчалыг болурунун хөмчөлөрүн албас болза, ону аарыгып турар калдык кижилерге аарыг халаалып болур. Аарыг кижинин чарасы-биле кады үнүп турар туберкулез палочкалары ону долгангып турар кижилерге чугулаа-жып азы чөдүрүп тураа калбаа болур.

Эвни эртер үдөргөткөн туберкулезту эмнээр берге ону кады хире эрте эмнеп эгелээр болур, ол хире дүргөн болгон чедикшигин эмнеп болур. Биз чангыс өг-бүленинде туберкулезтан аарыг кижжи бар кижжи бүрүзү моон адаан да хөмчөлөрү биле болур.

Туберкулез ызыгуур салган келир аарыг эвс. Ычангаш туберкулезтан аарыг кижжи бар өг-бүленин кешигүнери (ургулар, ада-нези болгон эскелер даа) жөңүс кадык болуп болур.

Аарыг кижжи-биле кады чурттап турган оварымчалыг болурунун хөмчөлөрүн сазып болза, азырайын барып болур. Аарыгыла-ла болза туберкулезтан аарыг кижиге тус өрөөл хостап бээр азы улуг өрөөлдин бир азын тускайлап бээр чугула. Аарыг кижинин өрөөлүн чугуланмаан сонга пестер, хөвигер, шымылгыг стол, сандай тургусал: одаар кырынга аарыг даа, кадык-даа кижиге хоралыг доозун доктаап туруптар. Оон аяаа доозун туберкулез палочкаларын ий-бөз дажыглажышы дузалаар.

Аарыг кижинин эдилеп турганы кандыг-даа эт-хөргөлдө бичин-даа кады аягылаас.

Аарыг кижжи боду орун-дөжөөн эдил, чыр болгон аарыг тургузар хүдээлгил.

Аарыг кижинин водопровод кранынче, шала кырынче болгон арыгыны черге дүкүрбөзүн карактаар. Дүкүрүп чүвезин ол карманнап алган чоругу ужурул.

Силерин аарыг кижжи-биле чурттап турар өрөөлүнү үргүлчү арыг-силитур болгон үргүлчү иштин салгындап алган турар ужурул. Өрөөл иштин аарыгларда пестү өттүрүп алыр. Аарыг кижинин адык-хөвни, эт-хөргөлдө аныг чур.

Ылангыя уругларын аарыг кижилерге дөгбөзүн хайгаарар. Аарыг кижжи кады улаулап, ону ошкатпас болгон чангыс тавактан чөмөндөдөс. Чап уруглар туберкулезка улуг улуска бодаларга дүргөн алыттар. Туберкулезтан аарыг кижжи черле уруглар ажаап болбас.

Туберкулез хөргөткөн аар эгелеп болур: эт изири, чөдүрткеш дүкүртүгринп шыкаш кижжи шаг чок алаар. Ындыг-даа болза туберкулез бидинмей чажыт эгелеп болур. Ычангаш туберкулезтан аарыг кижжи-биле кады чурттап турар кижжи бидинмес аарыгдан аарыг бергенде болгон грипп элөөн узамдыга бергенде эмнелгө барып, бодунуң кадыны хынадыр. Аарып, дүргөн шаг үстүп, чөм киир хөвүнү чокталып, дүне деридип эгелээрлер дүргөнне диспансерин эмчизинге баар, чүдө дөргө ол туберкулезту эгелеп чоругурунун баштайгы демдөктери бооп болур.

Силер көңүс кадык-даа болунарда өөнер иштинде туберкулезтан аарыг кижжи бар деп чүвени утпаар. Ычангаш силер элөөн болгон-ла (чылда—3 каттап) эмчиге кээп, кадыкшылар хынадып ап турулар. Ычангаш болуунара чаа эгелээр туберкулезту билбей, эвни эртер үдөргөдөп алган, эмнээр бергенде билер силер.

Бир эвс организм кадык, быжыкы болза, оон туберкулезка удурланышы кыны улуг болгон кижжи аарып барып болур. Ычангаш чүдө бодун аарыг халай бөргөндө камгалаар эвс, харын организмни база быжыглаар.

Организмин быжыглаарда шип чурттаары чугула: ажыл хүнүндө бодунуң ажылын хуваап алыр, хүндө үш каттап чөмөнер, оон иштинде чангыс-даа каттап болза ыаылаа изиг чүве ижер, дүн-хүндө 7—8 шаг удуур, ажыл соонда аарыгы болза бир шаг хире дыштынар, арга ишпес болгон тапкылаас. Эмчи-биле сүмөлөжип алган, күч-культура болгон спорт мержежигелери кылдыр, соок сугта өттүргөн аржыла-биле эдил дүрбүр, чайны хүндө дөгбөзүн болгон далай, хөм сугларына эштер.

Ээлчегил шөлөөзин шип эртерер. Бодунуң организмни быжыглажышы сагыш салыр.

Тыва областын санитар-чымдышкын бажым.

РЕДАКЦИЯНЫН АДРЕЗИ: Кызыл, Шетинин кулмчузу, бажыг № 3. ТЕЛЕФОНАРЫ: редакторнун 3—62, редакторнун ораакчызынын, секретарын култура болгон амыдырал кидизинин 4—98, партияг амыдырал, пропаганда, үлөтпүр болгон транспорт, көдө ажыл-агый

Булытра өргөлдөдү типографияны